

סיכום קמפיין הנקם של דאעש על מותם של מנהיג דאעש ודוברו

8 במאי 2022

עיקרים

◀ ב-17 באפריל 2022, הכריז דאעש על "קמפיין נקם על [מותם] של שני השיחיים" (מנהיג הארגון ודוברו שנהרגו ב-3 בפברואר 2022 במבצע של כוחות אמריקאים)¹. זהו הקמפיין הממושך ביותר שביצע הארגון עד כה (16 יום) ובוצע בו מספר הפיגועים הגבוה ביותר אשר גרם למספר הנפגעים הגבוה ביותר.²

◀ על-פי נתוני דאעש, במהלך הקמפיין בוצעו 245 פיגועים, שבהם נהרגו ונפצעו 726 בני-אדם, ביניהם 23 קצינים ומפקדים³. הפיגועים התבצעו במתווים שונים: תקיפה וחילופי-אש (93), הפעלת מטען חבלה (73), התנקשויות (32), תקיפה ממארב (11), פיצוץ מכונית תופת חונה (2) ומתווים אחרים (34). כמו כן הועלו באש שבעה מבני ממשל, שתי כנסיות ומבנה תפילה שיעי (שבועון אלנבא', טלגרם, 5 במאי 2022).⁴

◀ במספר מדינות ומחוזות כמו מחוז הסאחל, מחוז תימן ומוזמביק לא התקבלו דיווחים על פיגועים במסגרת הקמפיין.

פירוט הפיגועים במהלך הקמפיין (שבועון אלנבא', טלגרם, 5 במאי 2022).

¹ ראו פרסום מרכז המידע מ-15 במרץ 2022: "בדאעש אישרו את מותו של המנהיג והכריזו על אבו אלחסן אלהאשמי אלקרשי כמנהיג חדש".

² בנוגע להכרזה על הקמפיין ראו פרסום מרכז המידע מ-18 באפריל 2022: "דאעש הכריז על קמפיין נקם על מותם של מנהיג הארגון ודוברו הקודמים".

³ מבדיקה שערכנו, אותרו 208 הודעות של הארגון, שבהן הוא קיבל אחריות על הפיגועים.

⁴ על-פי האינפוגרף, הקמפיין הנוכחי החל מ-18 באפריל 2022, אם כי בוצע פיגוע אחד שעליו הודיע הארגון ב-17 באפריל 2022 במסגרת הקמפיין, ייתכן בדיעבד.

◀ זו לא הפעם הראשונה בה עושה שימוש הארגון בשם הקמפיין "פשיטות הנקם על הריגת שני השיח'ים". זה היה גם שמו של שמו הקמפיין הרביעי של הארגון, שנערך במשך שמונה ימים, בין 22-29 בדצמבר 2019, לאחר הריגתם של מנהיג הארגון אבו בכר אלבע'דאדי ודובר הארגון אבו אלחסן אלמהאג'ר. נראה כי השימוש באותה טרמינולוגיה בא להעביר מסר ברור כי הריגת מנהיגי הארגון לא תביא לחיסולו של הארגון וכי בכונת הארגון לנקום את מותם של מנהיגיו.

◀ להערכתנו, בראיית דאעש, הקמפיין השיג את מרבית יעדיו למרות שלא בוצע במהלכו פיגוע רב נפגעים. הארגון הוכיח פעם נוספת שהוא רחוק מלהיעלם ושהוא בעל יכולות מגוונות במרחבי פעילותו. הארגון היטיב לנצל את חודש רמז'אן לצרכיו, קבע שיא במספר פיגועים שביצע ובמספר הנפגעים במסגרת הקמפיין ואף הוסיף זירות פעילות חדשות עבור הארגון.

דגשים

◀ **אורך הקמפיין והיקף הפיגועים והנפגעים:** הקמפיין, שנמשך 16 ימים, היה ארוך במיוחד ביחס לקמפיינים הקודמים שנמשכו בין שלושה ימים לשבועיים. כמו כן, במהלך קמפיין בוצע מספר פיגועים הגדול ביותר עד כה כמו גם מספר הנפגעים הרב ביותר.

◀ **יעדי הפיגועים ומאפייני הנפגעים:** רוב הפיגועים כונו נגד יעדים ממשלתיים וביטחוניים במדינות השונות ורוב הנפגעים היו אנשי ביטחון וממשל. עם זאת, התבצעו מספר פיגועים נגד תושבים נוצרים באפריקה ונגד תושבים שיעים באפגניסטאן ובעיראק. פיגועים אלה גבו את חייהם של עשרות אזרחים.

שבעה תושבים נוצרים שנחטפו בצ'טימארי (Chetimari) רגע לפני הוצאתם להורג

(טלגרם, 22 באפריל 2022).

◀ **הפיגוע המרכזי:** הפיגוע התרחש ב-21 באפריל 2022, במסגד שיעי, בעיר צפונית למזאר שריף שבאפגניסטאן. דווח כי בפיגוע נהרגו 33 בני אדם ו-43 נפצעו (פרנססו, 22 באפריל 2022; אנ.בי.סי, 22 באפריל 2022). לטענת הארגון, פעילי הארגון הצליחו להחדיר תיק ממולכד לבית תפילה גדול של השיעים (במקור: "סרבנים פוליתאיסטים"), בעיר ולאחר שהמקום התמלא בבני-אדם הוא הופעל. יותר ממאה בני-אדם נהרגו ונפצעו (טלגרם, 21 באפריל 2022).

- ◀ **ניצול חודש רמצ'אן לצרכי הקמפיין:** דאעש בחר את עיתוי הקמפיין בחודש רמצ'אן, החודש הקדוש ביותר למוסלמים, וניצל אותו כדי להלהיט בו את רוח הג'האד האלים במסגרת הקמפיין. הקמפיין הנוכחי הוא הקמפיין השני של דאעש שהתקיים במהלך חודש רמצ'אן.
- ◀ **הרחבת זירות הפעילות:** במהלך הקמפיין הרחיב דאעש את אזורי פעילותו. בניגריה הוא לא התמקד רק בפעילות במדינות בורנו ויובה, אלא הרחיב את פעילותו גם למדינות טראבה וקוגי. כמו כן שיגרו פעילי הארגון לראשונה רקטות משטח אפגניסטאן לעבר אוזבקיסטאן.
- ◀ **פגיעה ביעדים כלכליים:** דאעש לא הצליח (או לא ניסה) במהלך הקמפיין לבצע תקיפות ישירות נגד יעדים כלכליים מובהקים ופעל להשמדת ציוד ורכוש תוך כדי ביצוע פיגועים.
- ◀ **מדינות ומחוזות של הארגון שבהם לא התבצעו פיגועים כלל:** ככל הידוע עד כה, לא הצליחו מחוזות הסאחל, תימן ומוזמביק לבצע פיגועים במסגרת הקמפיין.

קמפיינים קודמים של דאעש

◀ **"פשיטות הנקם של מחוז אלשאם [סוריה] המבורך": נערך במשך ארבעה ימים, בין 8 ל-11 באפריל 2019.** במסגרת הקמפיין ביצעו מחוזות דאעש בסוריה, עיראק וברחבי העולם פיגועים כנקמה על התבוסה שספג הארגון באלבאע'וז. דאעש דיווח, כי שמונה מחוזותיו ביצעו למעלה מ-92 פיגועים, ביותר משמונים מרחבים שונים. את מספר הפיגועים הגבוה ביותר ביצע מחוז עיראק (37 פיגועים, כשליש מכלל התקפות הנקם). אחריו מחוז סוריה (30), מערב אפריקה (5), סיני (5), סומליה (5), לוב (2), ח'ראסאן (3) והקווקז (1). הפיגועים בוצעו, על פי רוב, נגד יעדים ביטחוניים במתווים מבצעיים "פשוטים" יחסית: ירי, הפעלת מטען חבלה, מארבים, תקיפת מחנות ומתקנים וחיסול "משתפי פעולה". מעט מאוד פיגועי התאבדות או פיגועים מורכבים. לטענת דאעש, במסגרת הקמפיין נהרגו ונפצעו 362 בני אדם⁵.

◀ **"פשיטות ההתשה", נערך שלושה ימים, בין 1 - 3 ביוני 2019.** הקמפיין התקיים בסוף חודש רמז'אן. גל פיגועים זה, כמו קודמו, שהתקיים בעקבות המפלה באלבאע'וז בא לחזק את המסר כי דאעש מגביר נוכחותו ופעילותו ברחבי העולם, גם לאחר המכה שספג. הקמפיין כלל 61 פיגועים, רובם בסוריה ובעיראק ובמתווים פשוטים יחסית. על-פי הנתונים שפרסם דאעש, במסגרת הקמפיין נהרגו ונפצעו 332 בני-אדם⁶.

◀ **"פשיטות ההתשה", נערך תשעה ימים, בין 3 באוגוסט 2019.** הקמפיין נועד להמשיך ולעודד את תומכי דאעש ולחזק את המסר, כי דאעש מגביר נוכחותו ופעילותו ברחבי העולם. סה"כ התקיימו במסגרת הקמפיין 152 פיגועים שבהן נהרגו ונפצעו 592 בני-אדם, רוב הפיגועים (כ-70%) התבצעו בסוריה ובעיראק. במסגרת הקמפיין ביצעו הפעילים פיגועים בודדים גם בחצי-האי סיני, סומליה, אפגניסטאן, פקיסטאן, ניגריה, תימן ומוזמביק⁷.

◀ **"פשיטות הנקם על הריגת שני השיח'ים", נמשך שמונה ימים, בין 22-29 בדצמבר 2019.** הקמפיין נערך בעקבות הריגתם של מנהיג דאעש אבו בכר אלבע'דאדי ושל דובר הארגון אבו אלחסן אלמהאג'ר. במסגרת הקמפיין, בוצעו 139 פיגועים, מרביתם בסוריה ובעיראק, "מדינות הליבה" של הארגון, אך ניכרה גם עלייה

⁵ ראו פרסום מרכז המידע מ-14 באפריל 2019: "גל התקפות נקם מתואמות ומתוזמנות, שביצע דאעש ברחבי העולם: תמונת מצב והערכת המשמעות" https://www.terrorism-info.org.il/app/uploads/2019/06/H_123_19.pdf

⁶ מתוך סקירת מבט לג'האד העולמי (30 במאי-4 ביוני 2019):

<http://www.islamist-movements.com/47594>.

⁷ מתוך סקירת מבט לג'האד העולמי (8-14 באוגוסט 2019):

<https://www.terrorism-info.org.il/he/%d7%9e%d7%91%d7%98-%d7%9c%d7%92%d7%94%d7%90%d7%93-%d7%94%d7%a2%d7%95%d7%9c%d7%9e%d7%99-8-14-%d7%91%d7%90%d7%95%d7%92%d7%95%d7%a1%d7%98-2019>

ראה בנוסף: <https://pastethis.to/vgE3VOFdfRH>

. https://twitter.com/rita_katz/status/1173684080900268032

בפעילות דאעש בניגריה ובבורקינה פאסו. הפיגועים שבוצעו במסגרת הקמפיין התקיימו בסדר גודל קטן-בינוני, ללא פיגועי ראויה ויצאי דופן. לטענת דאעש, נהרגו ונפצעו בקמפיין 355 בני-אדם.⁸

◀ **"פשיטות ההתשה", נערך עשרה ימים, בין 14-23 במאי 2020 במהלך רמצי'אן.** במסגרת הקמפיין בוצעו למעלה ממאה פיגועים (דאעש דיווח על 228), שבהם נהרגו ונפצעו 491 בני-אדם. מרבית הפיגועים בוצעו בעיראק (יותר ממחצית) ובסוריה (כרבע). אחריהן, בפער גדול, מחוזות נוספים באפריקה ובאסיה.⁹

◀ **"פשיטות ההתשה", נערך 13 ימים, בין 22 ביולי - 3 באוגוסט 2020.** על-פי נתוני דאעש, הארגון ביצע במהלך הקמפיין 136 פיגועים ב-11 מחוזות הארגון, שכתוצאה מהם נהרגו ונפצעו 565 בני-אדם. המספר ההפיגועים הגדול ביותר היה בעיראק (43). אחר-כך סוריה (35); מערב אפריקה (18); סיני (16); ח'ראסאן (6); תימן (4); מרכז אפריקה (4); סומליה (4); בנגלדש (3); מזרח אסיה (2); פקיסטאן (1). מספר הנפגעים הרב ביותר (122) היה במחוז ח'ראסאן בשל התקפה נרחבת שערך הארגון בבית כלא במדינה. והוא הסתכם, על-פי דיווחי דאעש, ב-122 נפגעים, מחוז מערב אפריקה עם 120 נפגעים; מחוז סיני עם 117 נפגעים (בשל ההתקפה רחבת היקף בצפון סיני). לאחריהן עיראק (86 נפגעים) וסוריה (77 נפגעים). בשאר המחוזות נפגעו יחסית מעט בני אדם (שבועון אלנבא', כפי שפורסם בטלגרם ב-6 באוגוסט 2020)¹⁰.

◀ **"פשיטות היענו לקריאה", נערך שמונה ימים, בין 20-27 באוקטובר 2020.** על-פי הנתונים שפרסם דאעש, ביצעו פעילי הארגון במסגרת הקמפיין 75 פיגועים, שבהם נהרגו ונפצעו 430 בני-אדם. רוב הפיגועים היו בעיראק (48). יש לציין כי שני הפיגועים הבולטים במסגרת הקמפיין היו פיגועי התאבדות, שבוצעו באפגניסטאן (שבועון אלנבא', טלגרם, 29 באוקטובר 2020). על-פי נתוני הארגון, מספר ההרוגים והפצועים הגדול ביותר היה באפגניסטאן (156), משום שבה בוצעו שני פיגועי התאבדות רבי-נפגעים (טלגרם, 29 באוקטובר 2020)¹¹.

8

https://archive.org/search.php?query=subject%3A%22%D8%A7%D9%84%D8%AB%D8%A3%D8%B1%22&sort=-avg_rating;-num_reviews&page=3

⁹ מתוך סקירת מבט לג'האד העולמי (21-26 במאי 2020):

<https://www.terrorism-info.org.il/he/%D7%9E%D7%91%D7%98-%D7%9C%D7%92%D7%94%D7%90%D7%93-%D7%94%D7%A2%D7%95%D7%9C%D7%9E%D7%99-%D7%91%D7%9E%D7%90%D7%99-2020>

ראו בנוסף: https://www.mha.gov.sg/docs/hta_libraries/publications/08-terrorism.pdf

¹⁰ מתוך סקירת מבט לג'האד העולמי (6-12 באוגוסט 2020):

<https://www.terrorism-info.org.il/he/%D7%9E%D7%91%D7%98-%D7%9C%D7%92%D7%94%D7%90%D7%93-%D7%94%D7%A2%D7%95%D7%9C%D7%9E%D7%99-12-6-%D7%91%D7%90%D7%95%D7%92%D7%95%D7%A1%D7%98-2020>

¹¹ מתוך סקירת מבט לג'האד העולמי (29 באוקטובר-4 בנובמבר 2020):

<https://www.terrorism-info.org.il/he/%D7%9E%D7%91%D7%98-%D7%9C%D7%92%D7%94%D7%90%D7%93-%D7%94%D7%A2%D7%95%D7%9C%D7%9E%D7%99-29-%D7%91%D7%90%D7%95%D7%A7%D7%98%D7%95%D7%91%D7%A8-4-%D7%91%D7%A0%D7%95%D7%91%D7%9E%D7%91%D7%A8-2020>